

MILJØPARTIET DE GRØNNE FÆRDER

PROGRAM 2019-2023

FOR MENNESKER

OG MILJØ

miljøpartiet
de grønne

VÅR VISJON

MDG Færder vil arbeide for at Færder kommune skal bli en livskraftig og fremtidsrettet kommune. Vi må sette hensynet til klima, miljø og natur i sentrum for de beslutninger vi skal være med å fatte, fordi miljøet og naturen er grunnlaget for god helse, trivsel og et godt og langt liv. Vi vil styrke Færder som grønn kommune. Et godt oppvekstmiljø er en forutsetning for at kommunen skal være et attraktivt bosted for barnefamilier. I all kommunal planlegging må barn og unges oppvekstsvilkår ivaretas.

Vi skal bidra til å utvikle næringslivet vårt slik at det forvalter ikke-fornybare ressurser for at disse også skal være tilgjengelig for kommende generasjoner. Næringslivet må ta ansvar for å skape en ny type velstand basert på miljøvennlig og bærekraftig ressursbruk. Vi vil gjøre det enklere for deg å ta gode miljøvalg. Vi vil bidra til å skape innovative, inkluderende og trivelige nærmiljøer for alle innbyggerne.

En handlingskraftig og fremtidsrettet miljøpolitikk forutsetter vern av og respekt for naturen og allemannsretten, og vil øke livskvaliteten til dagens og kommende generasjoner.

Vår ambisjon er at innbyggerne i kommunen opplever at vi utgjør en forskjell - at vi tar utviklingen av kommunen vår i riktig retning ved å omsette ord til handling. Vi tar mål av oss til å utforme en helhetlig politikk for nåtid og framtid, basert på solidaritet med andre mennesker, fremtidige generasjoner og med dyr og natur. Vi kjennetegnes ved at vi ser fremover og at vi er modige. Vår politiske plattform vil forene dem som setter hensynet til miljøet i sentrum, samtidig som vi tar vare på og videreutvikler et inkluderende velferdssamfunn. Vår politikk er kunnskapsbasert og langsiktig. Vi tar hensyn til aktuell og ny kunnskap når vi treffer våre beslutninger.

VÅRT ANSVAR

Miljøpartiet De Grønne satser aktivt i Færder fordi kommunepolitikere:

- skal tilrettelegge for gode boligområder, arbeidsplasser og velferdstilbud slik at både unge og gamle har lyst til å bo i kommunen.
- er med på å bestemme hvordan skolene, barnehagene og helse- og omsorgstilbudet i kommunen skal være.
- har ansvaret for å passe på at matjorda ivaretas, at alle kan ferdes på stier i skog og langs stranda og at det lokale dyr- og plantelivet har et miljø som sikrer deres fortsatte eksistens i kommunens områder.
- har ansvar for å bidra til mindre klimagassutslipp slik Norge har bundet seg til i Parisavtalen. Legge til rette for klimatiltak i kommunens drift, og legge til rette for å motivere innbyggerne til å innføre private klimatiltak.
- har ansvaret for å tilrettelegge for flere arbeidsplasser i nærmiljøet slik at færre må pendle.
- må aktivt påvirke fylkeskommune og stat som har ansvaret for å tilrettelegge for trygge, miljøvennlige og effektive arbeids- og fritidsreiser.
- kan gjøre det lettere for næringsliv og innbyggere å ta gode miljøvalg.

I dette arbeidet skal vi bygge på og styrke Færder som vår nasjonalparkkommune - for mennesker og miljø.

VÅR VALGLISTE

1. **Randi Hagen Fjellberg** (1947)
2. **Reidar Gotteberg** (1953)
3. **Siri Smith-Meyer Jonassen** (1979)
4. **Tor G Birkeland** (1953)
5. Liv Anine M Stousland (1983)
6. Didrich Fagerlund Gjersøe (1954)
7. Marianne Leisner (1958)
8. Bjørn Halvorsen (1950)
9. Mette Hofsødegård (1970)
10. Dag Johan Daler (1946)
11. Tuva Synnevåg (1980)
12. Lars Ove Gidske (1976)
13. Astrid Kjellevold Hertewig (1955)
14. Patrick Gudmundsen (1976)
15. Kristina Grimsø (1953)
16. Anne Katrine Hauge (1979)
17. Jostein Hertewig (1952)
18. Corinne Shank (1989)
19. Emma Kittelsen (1949)
20. Kjersti Stubø (1970)
21. Sigmund Fjellberg (1952)
22. Ingrid Hadland (1967)
23. Odd Bø (1957)
24. Arne Kleiven (1948)
25. Anne Marie C. Simonsen (1957)
26. Sandy Cindokht Farazjou (1982)
27. Olav Løkvik (1960)
28. Elisabet Ottestad (1964)
29. Trym Holland (1966)
30. Anders Båtstrand (1983)
31. Maren Berg Dybvik (1994)
32. Lars Steinhovden (1963)
33. Erik Faye-Schjøll (1978)
34. Bente Larsen (1967)
35. Trond Ottestad (1961)
36. Aase Catarina Wahl (1948)
37. Ole-Johan Aas (1937)
38. Ellen Berit Strand (1943)

1. Randi H. Fjellberg

4. Tor G. Birkeland

2. Reidar Gotteberg

3. Siri Smith-Meyer Jonassen

1. NATUR OG MILJØ

Slik vil MDG Færder ha det

Sånn gjør vi det

1.1 Færder skal være en tydelig og synlig nasjonalparkkommune.

- Innarbeide vilkårene for en nasjonalparkkommune i areal- og reguleringsplaner på en tydelig måte.
- Gjennomføre en evaluering av totaleffekten av gjennomførte og planlagte arealinngrep.
- Kartlegge effekten av motorferdsel på sjøen, hvilken belastning dette har på friluftsliv, forsøpling og dyreliv. Deretter treffe nødvendige tiltak som reduserer skadevirkningene.

1.2 Kommunen skal ligge i tet når det gjelder omstillingen til et fornybart samfunn og redusere sitt klimagassutslipp med mer enn 50% innen 2030.

- Etablere klimabudsjett og klimaregnskap.
- Gode energiløsninger med, f.eks grønne tak, solenergi og bruk av tre som bygningsmateriale prioriteres i kommunale bygg og der bransjestandarden for beregning og rapportering av CO2 utslipp etterleves. Private skal stimuleres til det samme.
- Ved salg av kommunens egne eiendommer må det legges inn strenge klima- og miljøkrav til utbyggere.
- Det settes ambisiøse krav til klima, miljø og etikk ved alle kommunens investeringer.
- Færder kommune blir en Fairtradekommune.
- Det etableres tilstrekkelig med ladestasjoner for EL-biler ved kollektivknutepunkt og sentrale parkeringsplasser.
- Stimulere landbruksnæringen til å bruke metoder som fanger karbon.
- Klimaeffekter skal vektlegges ved innkjøp av varer og tjenester.

1.3 Verneområder både innenfor og utenfor Færder Nasjonalpark, og mangfoldet av flora og fauna sikres mot slitasje og utrydding.

- Verneområder og andre friluftsområder følges opp i form av aktiv skjøtsel (beiting, rydding) og fornuftig forvaltning gjennom tilrettelegging for publikum.
- Kommunen er aktiv i kampen mot insektdød.
- Kommunen utarbeider en egen forskrift for skogforvaltning med spesielt fokus på biologisk mangfold.
- Etablerte krysningeveier for viltstammen mellom skogsområdene på øya holdes fri for tekniske inngrep.
- Strandeieendommer forvaltes i samsvar med god naturforvaltning
- Kommunen skal være svært restriktiv med dispensasjoner for tiltak i 100-metersbeltet.

1.4 Redusert avfallsproduksjon.

- Kommunen skal så langt praktisk mulig avstå fra bruk av engangsutstyr.
- Kommunen skal spre kunnskap om hjemmekompostering.

1.5 Gode rutiner for vedlikehold av kommunens bygg.

- Styrke vaktmestertjenesten.

2. OPPVEKST

Slik vil MDG Færder ha det

Sånn gjør vi det:

2.1 Hver elev får tilpasset oppfølging og opplæring.

- Tilrettelegger og viderefører utdanningstilbudet for kommunens lærere.
- Sørger for behovstilpasset lærerdeknning.
- Sørger primært for faste stillinger i Færder-skolen.
- Begrenser rapporteringen i skolen til det helt nødvendige, slik at lærerne kan fokusere på undervisning og annen oppfølging av elevene.
- Etablerer pilotprosjekt for leksefri i barneskolen.

2.2 Et trygt oppvekstmiljø der barn og ungdom får utfolde seg og blir sett.

- Etablerer nye lokaler til ungdomshus til erstatning for nåværende lokaler på Tjøme.
- Videreutvikler tilbudet som gis på Huset Ungdomshus på Borgheim.
- Kommunen stiller til rådighet rimelige lokaler for barn og unge som ønsker å arrangere fritidsarrangementer, sportslig eller kulturelt.
- Sørger for trygge skoleveier.
- Beholder etablerte barnetråkk.
- Støtter kulturtilbud for barn.

2.3 At barn og unge blir godt kjent i lokalmiljøet, historien og kulturen.

- Skoler og barnehager gis anledning til å drive naturbasert undervisning og benytte de muligheter som byr seg gjennom Færder Nasjonalpark og Nasjonalparksenteret.
- Barnehagene og skolene i Færder skal ha fokus på natur og miljø og at kommunen skal legge til rette for stor bruk av uteområder.

2.4 Barna skal lære å ta i bruk sesongens varer.

- Kunnskap om å lage bærekraftige måltider må inn i skolen og i barnehagene.
- Alle barneskoler har tilgang til skolehage.

2.5 Lavt frafall i videregående skole.

- Tidlig innsats i barne- og ungdomsskolen for å forebygge problemer for barn og unge og deres familier.
- Sikrer alle elever i grunnskolen tilgang til rådgiver, psykolog og helsesøster.

2.6 Jevnere aldersfordeling i kommunen.

- Legger til rette for at småbarnsfamilier finner det attraktivt å bo i kommunen.

3. HELSE OG OMSORG

Slik vil MDG Færder ha det

3.1 Alle innbyggere gis mulighet til verdige livsforhold og samfunnsdeltagelse.

3.2 Kommunes helsetjenester skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass med redusert trykk på sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

3.3 Kommunen tar imot minst sin andel av flyktninger som er gitt rett til å bosette seg i Norge.

Sånn gjør vi det:

- Rutine for hjemmebesøk hos pensjonister som ikke har omsorgstjeneste.
- Trygghetsalarm tilbys når behovet oppstår.
- Psykiske helse- og rustjenesten styrkes med biveileder i full stilling for å bidra til rehabilitering, mestring og verdighet.
- Unge med funksjonsnedsettelse gis tilbud om tilpassede boliger.
- Styrker lavterskel sysselsetting- og aktivitetstilbud for brukere som har utfordringer i forhold til rus og/eller psykisk helse eller funksjonsnedsettelse.
- Frivilligsentralen gis rammer som gjør det mulig å styrke det frivillige engasjement innen omsorgssektoren, integrering av nye innbyggere og ulike miljøtiltak.

- Flere ansatte i hjemmetjenesten.
- Utreder 6-timersdag for hjemmetjenesten.
- Unngår ufrivillig deltid.
- Sikrer bemanning av alle stillinger og med rett kompetanse.

- Legger til rette for å styrke det frivillige arbeidet som allerede er etablert rundt flyktninger i Færder.

4. LOKALDEMOKRATI

Slik vil MDG Færder ha det

4.1 Åpenhet om saksbehandling og beslutningsprosesser.

Sånn gjør vi det:

- Skaper gode arenaer/folkemøter der befolkningen enkelt kan få informasjon og bli aktive deltagere i de prosesser som interesserer og angår dem.
- Viser demokrati i praksis gjennom ekskursjon til kommunestyremøter i 10.klasse.
- Oppretter lobbyregister hvor vi får vite hvem som møter hvem på vegne av kommunen.
- Oppretter gaveregister for kommunens folkevalgte.

5. KOMMUNEØKONOMI

Slik vil MDG Færder ha det

5.1 Kommunens drift og investeringer skal baseres på grønn økonomi.

Sånn gjør vi det:

- Kommunen tar miljøhensyn ved alle innkjøp og investeringer.
- Iverksetter ENØK-tiltak og investeringer i fornybar energi og lavutslippstransport.

5.2 Redusere kommunens gjeld.

- Ansvarlighet og måtehold i alle investeringer.
- Vedlikehold fremfor nybygging.

5.3 Øke kommunens inntekter.

- Aktiv næringspolitikk.
- Øker sysselsettingen i kommunen.
- Øker bosettingen av unge familier.
- Sikrer at kommunen hvert år søker tilgjengelige statlige støtteordninger, bl.a. Klimasatsmidler.
- Støtter innføring av eiendomsskatt dersom dette anses nødvendig for å dekke kommunens kostnader.

5.4 Utvide arbeidsmarkedet for kommunens innbyggere.

- Utreder potensialet for bro- eller fergeforbindelse over Vestfjorden.

6. BOLIG, UTVIKLING AV LOKALE SENTRA OG KULTURMINNEVERN

Slik vil MDG Færder ha det

Sånn gjør vi det:

6.1 Unge familier etablerer seg i kommunen.

- Utvikler levende og attraktive lokalsamfunn.
- Oppmuntrer til nytenkning og innovasjon når det gjelder miljøvennlige boliger og lokalsamfunn.
- Etablerer forsøksprosjekt med prøvebolig for innflyttere.

6.2 Levende sentra med trivelige og inkluderende møteplasser, der øyenes særpreg tas vare på og kan utvikles.

- Videreutvikler og styrker sentra som Teie, Borgheim, Kirkebygden og Sandøsund.
- Redusere gjennomgangstrafikk, ha flere boliger og satse på småhandelvirksomhet.
- Utarbeider en helhetlig, visjonær områdeplan for trivselslandsbyen Teie.
- Legger om veinettet ved Ormelet på Tjøme slik det har vært planlagt i mange år, og fjerner gjennomgangstrafikken fra strandområdet.
- Beholde boplikten på Tjøme, Brøtsø og Hvasser, og vurdere boplikt i enkelte områder på Nøtterøy
- Fortetter Teie sentrum, Borgheim sentrum og Kirkebygden med tilpasset ny bebyggelse.
- Prioriterer folk framfor bil i sentrumsutvikling.

6.3 Sterkt kulturminnevern.

- Utarbeider en plan for bevaring av enkeltobjekter og områder.
- Sørger for tydeligere krav og bestemmelser for vern av kulturminner ved revisjon kommuneplanens arealdel.
- Respekterer og etterkommer føringene i DIVE-analysen for Teie.

7. KULTUR, IDRETT, FRILUFTSLIV OG LEK

Slik vil MDG Færder ha det

Sånn gjør vi det:

7.1 Variert kultur - og fritidstilbud.

- Legger til rette for gode tilbud til alle aldersgrupper.
- Viderefører ordninger med støtte til deltakelse i kulturaktiviteter for barn i lavinntektsfamilier.
- Kulturuka videreføres.
- Kommunen stiller til rådighet rimelige lokaler for barn og unge som ønsker å arrangere fritidsarrangementer.

7.2 Gode møteplasser for integrering og deltakelse, også for mennesker som står utenfor det ordinære samfunnslivet.

- Lekeområder etableres i nærsentrene.
  - Beholder og styrker bibliotekstjenesten på Tjøme ved å øke tilgjengeligheten, også søndagsåpent med kafé.
  - Kunnskap om lokalmiljø og lokalhistorie som finnes i velforeningene og historielagene sikres og arkiveres, gjerne gjennom det kommunale biblioteket.
-

7.3 Øyenes flotte turområder og rike nett av turstier tilrettelegges og bevares for helsefremmende aktiviteter for alle.

- Fellesinteresser for natur og friluftsliv sikres ved å sette "markagrenser" rundt større gjenværende grøntområder.
  - Turstiene ryddes, vedlikeholdes og merkes for å øke tilgjengeligheten.
  - Utarbeider en helhetlig gjennomgang av ferdselsretten i strandsonen, og at det gjøres tydelig hvor det er lov til å ferdes.
  - Tilrettelegger for egne ridestier.
  - Sykkel- og gangstier utvides og gamle ferdselsårer vedlikeholdes av kommunen.
-

7.4 Miljøvennlige, giftfrie lekeområder og idrettsbaner.

- Kommunen investerer i system for å hindre spredning av gummigranulat fra kunstgressbanene.
- Kommunen avslutter bruk av spesialavfall på arealer for lek og idrett.

8. NÆRINGS- OG LANDBRUKSPOLITIKK

Slik vil MDG Færder ha det

Sånn gjør vi det:

8.1 Et godt fungerende næringsliv som sørger for at vi har attraktive arbeidsplasser og økte skatteinntekter.

- Legger til rette for næringsutvikling i Nasjonalparkens randsoner.
- Utvikle Færder som en attraktiv turistdestinasjon med unike kultur- og naturopplevelser.
- Kommunen prioriterer lokale leverandører.
- Færder nasjonalpark oppnår «Merket for bærekraftig reisemål».
- Utvikler en reiselivstrategi med respekt for kommunens natur, miljø, lokalhistorie og kulturminner.
- Kommunen tar initiativ til å stifte næringshage, i samarbeid med næringslivet, for å knytte gründere tettere sammen med etablert næringsliv.

8.2 Kommunen skal være et kunnskapssenter innenfor miljøteknologi som gir mulighet til å utvikle nye næringer og skape mer klimavennlige arbeidsplasser.

- Kommunen tilbyr søknadskompetanse som gir som resultat at en større andel av Innovasjon Norges midler går til oppstart og videreutvikling av bedrifter i kommunen, særlig innenfor miljøteknologi.
- Kommunen skal finne og kvalifisere prosjekter som passer innunder Forskningsrådets ordning «Forskning og innovasjon i kommunesektoren».

8.3 Færder skal være en foregangskommune for smarte og grønne innkjøpsordninger.

- Kommunen presenterer innkjøpsbehov for markedet og får forslag til løsninger før man legger ut anbud.
- Øke bruken av miljøvennlige løsninger innen kommunens drift og i øyenes turist- og rekreasjonsnæring, f.eks. ikke bruke torvbaserte produkter.

8.4 Færder-produkter som merkevare.

- Kommunen etterspør lokal matproduksjon og systemer for lokal omsetning av denne, slik som Bondens Marked.
- Kommunen bruker lokal mat i institusjoner og virksomheter.
- Omlegging til økologisk landbruk og oppstart av andelslandbruk blir stimulert.

8.5 Verne og vedlikeholde landbruksjorden.

- Styrker jordvernet i arealplanen.
- Reduserer vannavgiften for landbruket.
- Reduserer bestanden av gjess.

9. SAMFERDSEL

Slik vil MDG Færder ha det

Sånn gjør vi det:

9.1 Kollektivtransport, sykkel og gange erstatter unødvendig bruk av bil.

- Kommunen etablerer kollektivknutepunkt i kombinasjon med pendlerparkering.
- God tilgjengelighet med kollektivtransport til alle deler av kommunen.
- God og sikker sykkelparkering.

9.2 Kollektivtilbud som er godt nok til at folk uten bil eller med nedsatt bevegelse kan komme seg godt rundt på øyene.

- Aktivt påvirke fylkeskommunens etableringer og forbedringer av kollektivtransporten med hyppigere avganger og korresponderende avganger.
- Muligheten for et lokalt skyttelbusstilbud med minibusser i områder som har dårlig dekning av det ordinære kollektivtilbudet.

9.3 Økt sikkerhet, fremkommelighet og trivsel for syklende og gående.

- Satser på merking av adskilte ferdselsårer for gående og syklende.
- Sørger for frisisiktsoner ved farlige krysningspunkt mellom sykkelvei og bilvei.

9.4 Fastlandsforbindelse som ivaretar behovet for beredskap.

- Stanser den planlagt broen Kaldnes -Smørberg.
- Bygger ny parallell kanalbro.
- Støtte utredning av «Vestfjordforbindelsen» om det viser seg at de trafikale utfordringene ikke er løst med parallell kanalbro.

miljøpartiet
de grønne

færder

TENK NYTT.
STEM GRØNT.

Bli bedre kjent med oss på:

- vestfoldogtelemark.mdg.no
  - f [@mdgfaerder](https://www.facebook.com/mdgfaerder)
  - t [@partiet](https://twitter.com/partiet)
  - 📷 [@faerder.mdg](https://www.instagram.com/faerder.mdg)
- #formenneskerogmiljø

Foto side 1, 3 og 11: Sigmund Fjellberg.

trykket på 100% resirkulert papir

